

Hustavla om **malkorn**

Byggklossar för framgångsrik malkornsodling

1

Val av skifte

- Malkorn lämpar sig bäst för mineraljordar vars struktur och vattenhushållning är i gott skick (ler- och mojordar) och som har bra pH-tal.
- På organiska jordar finns risk för att kvävet i marken frigörs okontrollerat, vilket kan leda till att skördens proteinhalt blir för hög.
- Havre och oljeväxter passar bäst som förfrukt till malkorn.
- Baljväxter eller grön-gödslingsvallar är olämpliga som förfrukt till malkorn.

2

Sortval och sådd

- Välj en sådan sort för kontraktsodling som lämpar sig för odlingszonen och gårdens förhållanden.
- Certifierat utsäde säkerställer att brodden kommer upp jämnt, får en snabb start och utvecklas till ett livskraftigt växtbestånd.
- Om gården använder eget utsäde måste man se till att utsädet prepareras omsorgsfullt, betas och kvalitetsanalyseras.
- För malkorn används en större utsädesmängd än för foderkorn för att undvika för kraftig bestockning.
- En väl bearbetad, jämn, lämpligt fuktig och varm såvbädd garanterar jämn broddskjutning.

3

Gödsling

- Malkorn ska ha måttlig kvävegödsling.
- Balanserad gödsling (P, K, S) på basis av markkartering och också tillräckligt med spårämnen.
- Gödselmedlen sprids ut genom placeringsgödsling i samband med sådden.
- Vid planeringen beaktas växtföljden/förfrukten, malkornssorten och den eftersträlvade skördenivån. Målet för proteinhalten är 10,5 %.
- Efter oljeväxter är det möjligt att minska kvävegödslingen av malkorn något, eftersom mineraliseringen av kväve då är större än efter spannmål.
- Undvik att använda stall-gödsel. Risken är att kväve frigörs okontrollerat under växtperioden.

4

Växtskydd

- Betat utsäde är ett grundläggande krav för ett friskt växtbestånd.
- Mångsidig växtföljd minskar risken för bladfläcksjukor och rödmögel. Undvik monokultur av korn.
- Behovsanpassat växtskydd säkerställer att växtbeståndet utvecklas jämnt, gör att näringsämnen utnyttjas effektivare och möjliggör en riklig skörd av jämn kvalitet och med stora kärnor.
- Tröskeln för behandling av korn är lägre än för foderspannmål, eftersom liggsäd och växtsjukdomar kan försämma skördens kvalitet avsevärt och leda till att partiet underkänns.

5

Rödmögelsvamparna under kontroll

- Utsäde som är sorterat och betat och har bra grobarhet samt en mångsidig växtföljd minskar risken för mögelsmitta.
- Växtrester från året innan bör myllas in omsorgsfullt. Direktsådd och reducerad bearbetning ökar smittorisken.
- Risken för smitta är som störst vid tiden för blomningen. Överväg kemisk bekämpning om vädret är regnigt vid blomningen eller senare.
- Risken för mögelsmitta är större hos sena sorter och i växtbestånd med liggsäd.
- Skörden tröskas och torkas genast när den är mogen. Skörden från växtbestånd som varit illa av regn bör lagras separat.

6

Tröskning, torkning, lagring

- Skonsam tröskning säkerställer bra grobarhet och minskar antalet söndriga korn.
- För att fröna ska behålla sin grobarhet och goda malkvalitet torkas skörden så snart som möjligt efter tröskningen. Spannmålspartiets fukthalt måste beaktas då man ställer in torkningstemperaturen.
- Omsorgsfull torkning minskar också risken för mögel i skörden.
- Med regelrätt lagring och transport håller malkornet bra kvalitet ända tills det når mälteriet och bryggeriet.
- Det behövs alltid ett representativt förhandsprov av ett försäljningsparti malkorn. Ta prover per försäljningsparti då du fyller silon.

Att lyckas med malkornsodling är ett resultat av många faktorer

Odling av malkorn lyckas när man har valt skifte och utfört odlingsåtgärderna med omsorg. Det är viktigt att välja ett skifte vars bördighet och dränering är i skick. Med utsäde av god kvalitet, balanserad gödsling och växtskydd går det att säkra en högklassig skörd från en växtperiod till en annan. På den här hustavlan har vi sammanställt de viktigaste byggklossarna för att du ska lyckas med malkornsodlingen.

Vid odling av malkorn är målet att uppnå en god skördenivå och mälningsduglig kvalitet. Kvalitetskriterierna har uppstått utifrån kraven för mältning och ölbrygning. Det första som krävs av korn som lämpar sig för mältning är bra grobarhet. Friska kärnor som är fria från växtsjukdomar gror bra och jämnt. Också jämn och relativt stor kärnstorlek gynnar en snabb och jämn groning. Små och skadade kärnor gror långsamt och dåligt. Spruckna kärnor eller kärnor som är smittade av rödmögel gror också dåligt och försämrar maltens hygieniska kvalitet. Malkornets proteinhalt har stor betydelse för malkvaliteten. Den bästa malten fås från korn vars proteinhalt är 10,5 %. Hög proteinhalt i malt försvårar och fördröjer ölbrygning.

Produktionen av malkorn är kontraktsproduktion. Sort- och kvalitetskraven för malkorn bör

utredas redan då odlingsplanen görs upp och det lönar sig att på förhand försäkra sig om en köpare med hjälp av ett produktionskontrakt. Det finns ett stort utbud av olika malkornsorter i världen och också hos oss växlar de rätt snabbt. Detta beror på att man hela tiden letar efter nya och bättre sorter.

Världsmarknaden för malkorn och malt varierar årligen bl.a. beroende på ölkonsumtionen. Marknadsläget och priset på malkorn påverkas av förhållandet mellan utbud och efterfrågan på korn och malt. Även om marknadsläget fluktuerar är den inhemska odlingen av malkorn en förutsättning för framställning av inhemska öl och malt.

Odling av malkorn är ett led i en mångsidig växtföljd och passar därför bra i hanteringen av produktionsriskerna på en lönsam gård. Mälterierna och handeln erbjuder flera olika alternativa handelsmetoder med vilka man kan minska prisrisken. När jordbrukaren sluter odlingskontrakt kan han eller hon välja att binda en del av malkornskontraktet till ett fast pris redan före skörden. Resten kan säljas efter skörden. Denna risk, som hör samman med fluktuationer på marknaden, kan spridas ytterligare genom att man fixerar priset under flera olika perioder under skördesäsongen.